

نشره دانشکده ادبیات تبریز

بهار سال

۱۳۴۲

چنانکه نویسنده محترم در ذیل مقاله اشاره کرده اند در منابع دیگر نیز اطلاعاتی درباره تاریخچه انتشار روزنامه‌ها و مجلات در تبریز و آذربایجان وجود دارد ولی بعلمت وجود سه امتیاز در این مقاله یعنی «جامعیت» و «رعایت تفصیل و دقت بیشتر در ذکر مشخصات روزنامه‌ها و مجلات» و «اشتمال بر روزنامه‌ها و مجلاتی که پس از انتشار منابع مذکور منتشر شده اند» درج آن را در نشریه لازم تشخیص دادیم.

بقلم حاج حسین نخجویانی

تاریخچه انتشار روزنامه‌ها و مجلات در آذربایجان

و تبریز از صد سال پیش تا کنون (☆)

لفظ روزنامه و روزنامهچه از اوائل اسلام در ایران معمول بوده و در کتب قدیمه از قبیل بیتیمه الدهر ثعالبی و معجم الادبایه یاقوت حموی لفظ روزنامه آمده است. در آن ایام روزنامه بمعنی یادداشت و وقایع روزانه بود. روزنامه وقایع اتفاقیه که در زمان میرزا تقی خان

☆ در این مقاله از مجله کاوه منبعمه بر این مقاله (روزنامه نگاری در ایران) و «تاریخ روزنامه‌های دوره مشروطه»، تألیف (ادوارد براون) و «دا نشندان آذربایجان» تألیف مرحوم محمدعلی تربیت و «تاریخ روزنامه‌های ایران» تألیف صدرهاشمی و کلکسیون روزنامه‌های تبریز که در تصرف نگارنده است اقتباس و استفاده شده است.

امیر کبیر در تهران منتشر میشد همین اسم را داشت. اولین روزنامه که در ایران منتشر شده در زمان آقامحمدشاه قاجار بود. اینطور شروع شده (اخبار و وقایع شهر محرم الحرام ۱۲۵۳ در دارالخلافة تهران انطباع یافته اخبار ممالک شرقیه).

اولین روزنامه که در آذربایجان چاپ و منتشر شده روزنامه (زاریردی باهر) بود بمعنی شعاع بزبان کلدانی چاپ سنگی در سال ۱۸۵۱ میلادی مطابق ۱۲۶۷ قمری در ارومیه (رضائیه کنونی) از طرف مبلغین آمریکائی چاپ و منتشر میشد چندین سال این روزنامه دوام داشت. اولین روزنامه که در تبریز چاپ سنگی منتشر شده روزنامه (آذربایجان) بود که در سال ۱۲۷۵ قمری انتشار یافته این روزنامه بعنوان مختلف چاپ و منتشر میشد گاهی بنام (اخبار دارالسلطنة آذربایجان) و گاهی بنام روزنامه (وقایع آذربایجان) و گاهی بنام (روزنامه ملتی مملکت آذربایجان) چاپ و منتشر میشد و چندین سال دوام داشت يك نسخه از این روزنامه در کتابخانه دولتی برلین محفوظ است .

بعداً روزنامه (تبریز) نیم ماهه بمديريت کمال نامی در سال ۱۲۹۷ تا ۱۲۹۸ قمری بامر مظفرالدین میرزا ولیعهد در تبریز چاپ و منتشر میشد

بعد از آن روزنامه (ناصری) بمديريت محمدنديم باشی مدير مدرسه مظفری و چندی بعد بمديريت مسعودخان آجودان چاپ سنگی در سال ۱۳۱۱ قمری منتشر میشد و تا سال ۱۳۱۷ قمری دوام داشت هر ده روز يك شماره منتشر میشد .

روزنامه (الحديد) هفتگی چاپ سنگی بمديريت سيد حسين خان عدالت سال ۱۳۱۵ قمری منتشر میشد دوسه شماره بیشتر انتشار نیافت .

روزنامه (احتیاج) هفتگی سنگی بمديريت ميرزا عليقلي صفر اوف در سال ۱۳۱۶ قمری منتشر میشد پس از انتشار هفت شماره بعلمتی که نامعلوم است بامر امیر نظام گروسی والی آذربایجان توقیف شد .

روزنامه (ادب) مصور چاپ سنگی بمديريت محمدصادق خان ادیب الممالک فر اهانى در سال ۱۳۱۶ قمری منتشر میشد شماره اول آن بعنوان جریده ادب و بعداً بنام ادب منتشر میشد در عرض دو سال ۲۲ شماره انتشار یافت .

مجله (معرفت) هفتگی چاپ سنگی بمدیریت عبدالله جهان‌شاهی سال ۱۳۱۹ قمری

منتشر میشد.

(گنجینه فنون) مجله نیم ماهه علمی و ادبی بهمت و سرپرستی آقای سیدحسن

تقی زاده و دستیاری میرزا محمدعلیخان تربیت و میرزا سیدحسین خان عدالت و میرزا

یوسف خان اعتصام‌الملک در سالهای ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ قمری در ۱۶ صفحه بقطع خشتی

منتشر میشد.

(حدید) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدیریت سیدمحمدشستری سال ۱۳۲۳

قمری منتشر میشد.

(جریده ملی) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدیریت سیدعلی اکبر در سال

۱۳۲۴ قمری منتشر میشد.

روزنامه (مجلس ملی) نیم‌ورقی بمدیریت سیدعلی اکبر منتشر میشد اولین روزنامه

بود که پس از اعلان مشروطیت در تبریز منتشر شده چون نام مجلس ملی مناسب نبود

بعداً بنام (روزنامه ملی) چاپ و منتشر شد.

روزنامه (اخوت) هفتگی چاپ سنگی بمدیریت میرزا احمد بصیرت سال ۱۳۲۴

قمری منتشر میشد مرحوم تربیت در دانشمندان آذربایجان نوشته روزنامه ارتجاعی بود

(جریده اتحادیه) بمدیریت بصیر العلماء چاپ سنگی بعضاً سربی هفته‌ای دو بار

سال ۱۳۲۴ تا سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشد.

(اسلامیه) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدیریت میرزا احمد بصیرت سال ۱۳۲۴

قمری منتشر میشد روزنامه ارتجاعی بود.

(امید) روزنامه هفتگی چاپ سنگی مصور از طرف محصلین مدرسه لقمانیه سال

۱۳۲۴ قمری منتشر میشد.

(آزاد) روزنامه هفتگی چاپ سنگی مصور با صور مشاهیر آزادیخواهان بمدیریت

محمود اسکندانی در سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.

(عدالت) روزنامه هفتگی مصور چاپ سنگی بمدریت میرزا سید حسین خان و مؤسسی میرزا محمودخان ملقب بحکا کباشی سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود. ادوارد براون در تاریخ روزنامه‌های ایران نوشته روزنامه عدالت مدت سه سال منتشر شد و چون مطالبی راجع به آزادی نسوان نوشته بود از طرف انجمن توقیف شد.
(مصباح) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدریت ابوالقاسم تبریزی سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.

(عبرت) روزنامه هفتگی چاپ سنگی سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.
مجله دبستان بمدریت میرزا رضاخان پرورش در سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.
این مجله هر ۱۵ روز یک مرتبه چاپ سنگی در ۸ صفحه طبع نشر میشود.
(آزادار) بمعنی اطلاعات روزنامه هفتگی بزبان ارمنی در سال ۱۹۰۴ میلادی مطابق ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.

(ابلاغ) روزنامه هفتگی بمدریت محمود اسکندانی سال ۱۳۲۴ قمری منتشر میشود.

(اقبال) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدریت علیقلی صفر اوف سال ۱۳۲۳ قمری منتشر میشود.

(حرف حق) روزنامه هفتگی چاپ سر بی بمدریت سید نعمه الله سال ۱۳۲۵ قمری منتشر میشود.

(آذربایجان) مصور فکاهی بمدریت میرزا علیقلی صفر اوف در سال ۱۳۲۵ قمری منتشر میشود.

(شفق) روزنامه هفتگی چاپ سر بی بمدریت حاج آقا رضا زاده شفق سال ۱۳۲۵ قمری منتشر میشود.

(فریاد) روزنامه هفتگی سال ۱۳۲۴ قمری در رضائیه ب مدیریت حبیب الله آقازاده چاپ و منتشر میشود.

(مجاهد) روزنامه هفتگی چاپ سربی ب مدیریت سید محمد شبستری سال ۱۳۲۵ قمری منتشر میشود.

(شکر) روزنامه هفتگی ب مدیریت محمد علی عبدالمنافزاده سال ۱۳۲۵ قمری منتشر میشود.

(شورای ایران) روزنامه هفتگی چاپ سربی از طرف انجمن مشورت سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود محمد صدرهاشمی در کتاب تاریخ و مجلات ایران نوشته مؤسین و نویسندگان اصلی این روزنامه سه نفر آزادیخواهان مقتول مرحومین میرزا سعید سلماسی و سید حسن شریفزاده و حاجی علی دوا فروش بودند.

(خیر اندیش) روزنامه هفتگی بزبان ترکی چاپ سنگی سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود.

(نظمیة) روزنامه هفتگی ب مدیریت محمود اسکندانی چاپ سنگی سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود در شماره اول تصویر مرحوم اجلال الملك رئیس نظمیة چاپ شده بود.
(صراط المستقیم) چاپ سنگی سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود.

(حشرات الارض) روزنامه فکاهی مصور هفتگی چاپ سربی سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود مؤسس این روزنامه حاج میرزا آقا بلوری و نویسنده آن میرزا آقا نالهملت بود.

(کخوا) بمعنی کوکب روزنامه نیم ماهه بزبان کلدانی سال ۱۹۰۶ میلادی مطابق ۱۳۲۶ قمری در رضائیه منتشر میشود.

(مساوات) روزنامه هفتگی چاپ سربی ب مدیریت سید محمد رضا مساوات که در تهران منتشر میشد پس از بمباران مجلس و پراکنده شدن آزادیخواهان از تهران مدیر آن به تبریز مهاجرت نموده روزنامه خود را در تبریز دایر و منتشر نمود و اولین شماره آن غرة محرم ۱۳۲۷ قمری در تبریز ب مدیریت سید محمد رضای شیرازی و آقا سید

عبدالرحیم خلیجی هفتۀ یک مرتبه طبع و منتشر میشود و یکی دو سال انتشار آن ادامه داشت.
روزنامه (ملاعمو) از طرف انجمن اسلامیہ برعلیه مشروطه طلبان بزبان ترکی
و گاهی بزبان فارسی سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود.

(نالۀ ملت) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدریت میرزا آقا مشهور نالۀ ملت
سال ۱۳۲۶ قمری منتشر میشود.

(استقلال) روزنامه هفتگی چاپ سربی سال ۱۳۲۷ قمری منتشر میشود.

(بلدیہ) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدریت احمد میرزا سال ۱۳۲۷ قمری
منتشر میشود.

(صحبت) چاپ سنگی بمدریت سید حسین خان عدالت سال ۱۳۲۷ قمری منتشر
میشد این روزنامه بواسطۀ یک مقاله که دربارهٔ تستر نسوان نوشته بود توقیف شد
محمد صدراشمی در کتاب تاریخ جراید و مجلات ایران نوشته این روزنامه بزبان
ترکی بود.

(بو قلمون) روزنامه نیم ورقی چاپ سربی بمدریت غنی زاده در سال ۱۳۲۷
قمری چند شماره انتشار یافت.

(صور اسرافیل) روزنامه هفتگی بعد از واقعه بمباران مجلس شورای ملی و
قتل میرزا جهانگیر خان مدیر آن در ایوردن سویس چاپ و به تبریز ارسال میشود بمدریت
میرزا علی اکبر خان دهخدا سال ۱۳۲۷ قمری چند شماره در تبریز انتشار یافت.

(برجیس) روزنامه نیم ماهه مصور فکاهی بمدریت مصور السلطان چاپ سربی
بصور رنگین سال ۱۳۲۸ قمری منتشر میشود.

روزنامه (تبریز) بمدریت حسین آقا تبریزی و نویسندگی اسماعیل یکانی
در سال ۱۳۲۸ قمری انتشار یافت بعداً چندین سال تعطیل شد مجدداً در سال ۱۳۳۸ قمری
انتشار یافت باز چندین سال بعلمتی که معلوم نیست تعطیل شد پس از چندی انتشار یافت

و تا کنون بمدیریت آقای حسین تبریزی ادامه دارد.

(محاكمات) روزنامهٔ هفتگی چاپ سربی بمدیریت میرزا محمود غنی‌زاده

سال ۱۳۲۸ قمری منتشر میشود.

(سعادت) روزنامهٔ نیم‌ماهه چاپ سربی بمدیریت میرزا ابراهیم خان شمس

سال ۱۳۲۹ قمری منتشر میشود.

(فروردین) روزنامهٔ هفتگی چاپ سربی در رضائیه بمدیریت حبیب‌الله آقازاده

سال ۱۳۲۹ قمری منتشر میشود.

روزنامهٔ (فکر) هفتگی چاپ سربی بمدیریت الکساندر دروازطانیانس در سال

۱۳۳۰ قمری منتشر میشود.

(زانك زنك) روزنامهٔ هفتگی بزبان ارمنی در سال ۱۹۱۰ میلادی مطابق ۱۳۳۰

قمری منتشر میشود.

روزنامهٔ (شفق) سال ۱۳۳۰ قمری مطابق ۱۲۹۰ شمسی چاپ ژلاتین درخوی منتشر میشود.

(توفیق) روزنامهٔ هفتگی چاپ سربی بمدیریت میرزا حسین خان سال ۱۳۳۱

قمری منتشر میشود.

(خورشید) روزنامهٔ هفتگی چاپ سربی بمدیریت الکساندر دروازطانیانس

در سال ۱۳۳۲ قمری منتشر میشود.

(جريدة اسلامي) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت ودبیری ادیب خلوت

سال ۱۳۳۲ قمری منتشر میشود.

(آغاغان) مجلهٔ ماهانه بزبان ارمنی سال ۱۹۱۲ میلادی مطابق ۱۳۳۲ قمری منتشر میشود.

(آیق) بمعنی طلوع بزبان ارمنی سال ۱۹۱۲ میلادی مطابق ۱۳۳۲ قمری منتشر میشود.

(خوسك) بمعنی سخن بزبان ارمنی سال ۱۹۱۲ میلادی مطابق ۱۳۳۲ قمری منتشر میشود.

(کلید نجات) روزنامه هفتگی بمدیریت میرزا باقر در سال ۱۳۳۵ قمری منتشر میشود.
(شرق) روزنامه نیمه هفتگی چاپ سربی بمدیریت حاج یوسفخان سال ۱۳۳۶ قمری
منتشر میشود.

(مجله تجدد) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت و سردبیری تقی سال
۱۳۳۶ تا ۱۳۳۷ قمری منتشر میشود.

(طلیعه سعادت) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت میرزا باقر طلایه
سال ۱۳۳۶ قمری منتشر میشود.

(خلدبرین) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت میرزا محمدحسین تهرانی
سال ۱۳۳۶ قمری منتشر میشود.

(استقلال) روزنامه دوازده روزانه چاپ سربی بمدیریت میرزا آقانا لهملت سال ۱۳۳۷
قمری منتشر میشود.

(آذربایجان) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت محسن خان تحت نظارت
مجدد السلطنه افشار حاکم تبریز سال ۱۳۳۷ قمری منتشر میشود.

(ملانصرالدین) روزنامه فکاهی مصور بمدیریت میرزا جلیل محمدقلی زاده
نخجوانی سال ۱۳۳۸ قمری فقط هشت شماره در تبریز منتشر شده .

(ادب) مجله ماهانه چاپ سنگی از طرف هیئت محصلین مدرسه متوسطه سال ۱۳۳۸
قمری منتشر میشود.

(آرشالوس) بامداد روزنامه هفتگی بزبان ارمنی ۱۹۱۸ میلادی مطابق ۱۳۳۸
قمری منتشر میشود.

(بایکار) روزنامه نیمه ماهه بزبان ارمنی سال ۱۹۱۸ میلادی مطابق ۱۳۳۸ قمری
منتشر میشود.

(تکامل) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت حاج میرعلی اکبر سراج

- سال ۱۳۳۹ قمری منتشر میشد چند سال دوام داشت .
- (**کقاسیر**) زیبادوست روزنامه ماهانه بزبان ارمنی سال ۱۹۱۹ میلادی مطابق ۱۳۳۹ قمری منتشر میشد .
- (**آزادی‌ستان**) روزنامه نیم‌ماهه چاپ سنگی بمدیریت میرزا تقی خان رفعت سال ۱۳۳۹ قمری منتشر میشد .
- (**منارت**) بزبان ارمنی در سال ۱۳۳۹ قمری منتشر میشد .
- (**آزاد**) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت ابوالقاسم مراغه‌ای سال ۱۳۴۰ قمری منتشر میشد .
- (**گرد**) روزنامه هفتگی بزبان کردی و فارسی بمدیریت محمد ترجانی در رضائیه سال ۱۳۴۰ قمری منتشر میشد .
- (**آذر**) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت ح تبریزی سال ۱۳۴۲ قمری منتشر میشد .
- (**آسایش**) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت ح تبریزی سال ۱۳۴۲ قمری منتشر میشد .
- (**آذرآبادگان**) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت علی اکبر پیشوا سال ۱۳۴۳ قمری منتشر میشد .
- روزنامه (**سده**) ماهانه چاپ سنگی بمدیریت اسمعیل خان مهندس برادر زن مرحوم تربیت سال ۱۳۰۰ شمسی مطابق ۱۳۴۰ قمری منتشر میشد .
- (**مدنیت**) روزنامه هفتگی چاپ سنگی بمدیریت صدری سال ۱۳۰۱ شمسی منتشر میشد .
- (**فنجینه معارف**) مجله ماهانه بمدیریت میرزا محمد علیخان تربیت سال ۱۳۴۱ قمری مطابق ۱۳۰۱ شمسی منتشر میشد فقط هشت ماه منتشر شده .

- (اردی بهشت) روزنامه هفتگی بمدیریت میرزا علی اصغر حریری سال ۱۳۰۳ شمسی منتشر میشد .
- (عنکبوت) روزنامه فکاهی مصور چاپ سربی بمدیریت میرزا باقر نطق سال ۱۳۰۴ شمسی منتشر میشد .
- (فریاد آذربایجان) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت حاج کاظم دادگران سال ۱۳۴۵ قمری مطابق ۱۳۰۵ شمسی منتشر میشد .
- (سپهبد) روزنامه دو روزانه چاپ سربی بمدیریت میرزا محمود غنی زاده سال ۱۳۰۵ شمسی منتشر میشد .
- (شمال شرق) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت میرزا باقر نطق سال ۱۳۰۷ شمسی منتشر میشد .
- (شاهین) روزنامه هفتگی بمدیریت حبیب الله آقا زاده سال ۱۳۰۸ شمسی منتشر میشد .
- (رضائیه) روزنامه هفتگی چاپ سربی بمدیریت امیر نظمی افشار سال ۱۳۰۹ شمسی مطابق ۱۳۴۹ قمری در رضائیه منتشر میشد .
- (ابلاغ) روزنامه هفتگی سال ۱۳۱۳ شمسی در رضائیه منتشر میشد .
- (ندای حق) روزنامه هفتگی چاپ سربی سال ۱۳۱۴ شمسی در خوی منتشر میشد .
- (مجله ماهتاب) در سال های ۱۳۱۶ تا ۱۳۱۸ شمسی بمدیریت استاد دانشمند ادیب طوسی از طرف انجمن ادب منتشر میشد فقط ده شماره انتشار یافته مرحوم حاج محمد آقا نجوانی اخوی نگارنده عضو انجمن ادب در تاریخ انتشار آن این جمله را تاریخ گفته است (جهان روشنی گیرد از ماهتاب)
- ۱۳۱۶
- روزنامه (وطن یولوندا) بزبان ترکی در سال ۱۳۲۰ شمسی منتشر میشد .

(آذربایجان) بزبان فارسی بمدیریت ع شبستری سال ۱۳۲۰ شمسی منتشر میشود.
 (آریا) روزنامه هفتگی بمدیریت آقازاده شاهین سال ۱۳۲۰ شمسی منتشر میشود.
 (صدای آذربایجان) هفتگی بمدیریت میرزا جواد خان ناطق سال ۱۳۲۰ شمسی منتشر میشود.

(گفتار کردار) روزنامه هفتگی بمدیریت محمدعلی اخباری سال ۱۳۲۰ شمسی منتشر میشود.

(فریاد) روزنامه هفتگی بمدیریت حسینی کاتبی سال ۱۳۲۱ شمسی منتشر میشود.

(اختر شمال) روزنامه هفتگی بمدیریت سید باقر کروی سال ۱۳۲۱ شمسی منتشر میشود.

(دوست ایران) بزبان ترکی سال ۱۳۲۱ شمسی منتشر میشود.

(ستاره آذربایجان) روزنامه مصور رنگین چاپ سربی بمدیریت هلال ناصری سال ۱۳۲۳ شمسی چند شماره منتشر شد.

(غلبه) روزنامه نیمه ورقی سال ۱۳۲۴ شمسی بزبان ترکی منتشر میشود.

(ینی شرق) روزنامه هفتگی بزبان ترکی بمدیریت محمود ترابی سال ۱۳۲۴ شمسی منتشر میشود.

(پرتو اسلام) روزنامه هفتگی سال ۱۳۲۳ شمسی منتشر میشود.

(خاور نو) روزنامه هفتگی بمدیریت محمود ترابی بزبان ترکی سال ۱۳۲۴ شمسی منتشر میشود.

(آذربایجان) روزنامه هفتگی بمدیریت احمد موسوی ۱۳۲۴ شمسی منتشر میشود.

(نشریه دانشکده ادبیات تبریز) در سال ۱۳۲۷ شمسی در زمان ریاست دکتر خان بابایی رئیس دانشکده انتشار یافت و تا کنون ادامه دارد و فعلا تحت نظر هیئت تحریریه هر سال چهار شماره طبع و نشر میشود.

(آذربادگان) روزنامه هفتگی در مردادماه ۱۳۲۸ شمسی بمدیریت وصاحب امتیاز و سردبیری محمددیهیم انتشار یافت بعداً چندماهی دچار وقفه و تعطیل شد دوباره بمدیریت داخلی عبدالله زهتابی انتشار یافت و تا کنون منتشر میشود .

(مهردادادی) روزنامه هفتگی بمدیریت سید اسماعیل پیمان تا کنون انتشار آن ادامه دارد .

(چکاو) روزنامه هفتگی بمدیریت ابوالقاسم برادران سال ۱۳۲۹ شمسی منتشر میشود .

روزنامه (راننده) هفتگی بمدیریت محمود مهاجری سال ۱۳۲۹ شمسی انتشار یافت .

(قدرت اسلام) روزنامه هفتگی بمدیریت محمد باقر احمدیان سال ۱۳۲۶ شمسی تأسیس شده و تا سال ۱۳۲۹ شمسی منتشر میشود .

(منادی) روزنامه هفتگی بمدیریت محمد حسینی سال ۱۳۲۹ شمسی منتشر میشود .

(پیام آذربایجان) روزنامه هفتگی بمدیریت و سردبیری علامی سال ۱۳۲۹ شمسی منتشر شد و تا کنون ادامه دارد .

(رستگار) روزنامه هفتگی بمدیریت نوبری سال ۱۳۳۰ شمسی منتشر شد .

(جهان هنر) هفتگی بمدیریت حسن حبیبی سال ۱۳۳۰ شمسی منتشر شد .

(زرین سپهر) روزنامه هفتگی بمدیریت غفار زرین کفش سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر شد .

(نور آزاد) روزنامه هفتگی بمدیریت سید حسین کروی سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر شد .

(اسپاران) روزنامه هفتگی بمدیریت و سردبیری دکتر رحیم هویدا سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر میشود .

(**افتخارات ملی**) روزنامه هفتگی بمدریت جلال غنی‌زاده سال ۱۳۳۱ شمسی

منتشر میشد

(**شعله‌ها**) روزنامه هفتگی بمدریت میرعلی اصغر موسوی هرزندی سال ۱۳۳۱

شمسی منتشر میشد .

(**بقا**) روزنامه هفتگی بمدریت احد قره‌چائی ومدریر داخلی حمید ناظری

سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر میشد .

(**اصناف**) نیم ورقی ازگان جمعیت اصناف آذربایجان ۱۳۳۱ صبح‌ها منتشر میشد.

(**آذربایجانیان**) نیم‌ورقی صاحب‌امتیاز ومدریر کاتوزی سال ۱۳۳۱ منتشر میشد.

(**حدید**) سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر میشد چندشماره بیشتر انتشار نیافت .

(**توحیدافکار**) روزنامه هفتگی بمدریت دکتر علی اکبر مجتهدی سال ۱۳۳۱

شمسی انتشار یافت واکنون بمدریت محمد مجتهدی ادامه دارد .

(**حق‌جم**) روزنامه هفتگی بمدریت محمد حسینی سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر میشد.

(**ستاره روز**) روزنامه هفتگی بمدریت محمدعلی دادران سال ۱۳۳۱ شمسی

انتشار یافت .

(**کارونیرو**) روزنامه هفتگی سال ۱۳۳۱ شمسی چند شماره منتشر شد .

(**آزاد مردم**) روزنامه هفتگی سال ۱۳۳۱ شمسی چند شماره منتشر شده .

(**نعره شرق**) نیم‌ورقی بمدریت جلیل نوبری سال ۱۳۳۱ چند شماره منتشر شده.

(**افلاطون**) ناشر افکار جامعه لیسانسیه‌های مقیم آذربایجان سال ۱۳۳۱

منتشر شده .

(**اسرها**) بمدریت شریف امیر مولوی سال ۱۳۳۱ شمسی منتشر شد .

(**نفوذ ملی**) بمدریت سید حسین بحرینی سال ۱۳۳۱ منتشر شد .

مجله (**جهان اخلاق**) بمدریت اسماعیل واعظ‌پور در سال ۱۳۳۳ شمسی منتشر

شده چندین سال دوام داشت .

(نشریه معلم) از طرف انجمن دبیران فلسفه و علوم تربیتی دانشسرای پسران سال ۱۳۳۵ شمسی انتشار یافت و چند سال ادامه داشت .

مجله (دانشکده پزشکی و داروسازی) تحت نظر هیئت تحریریه بسال ۱۳۳۸ شمسی منتشر شد و تا کنون ادامه دارد .

(نقشه) مجله ایست مصور بمدیریت محمدعلی دانشور استاد دانشکده ادبیات تبریز یک شماره در سال ۱۳۳۸ شمسی منتشر شد .

(نشریه سپهر آذربایجان) بمدیریت سید ولی قرشی سال ۱۳۳۹ شمسی چند شماره منتشر شد .

(سرو) مجله ایست که از طرف هنرستان هنرهای زیبا بمدیریت حسین کاظمی در مهرماه ۱۳۴۰ شمسی یک شماره منتشر شد .

(نشریه موزه آذربایجان) مصور در سال ۱۳۳۹ و ۱۳۴۰ از طرف موزه آذربایجان منتشر شد .

(نشریه کتابخانه ملی تبریز) تحت نظر اداره فرهنگ آذربایجان شرقی در سالهای ۱۳۳۹ و ۱۳۴۰ منتشر شد .

(عصر تبریز) روزنامه هفتگی بمدیریت احمد بنی احمد سال ۱۳۴۰ شمسی منتشر شده و تا کنون ادامه دارد .

پایان